

PUNTS PER PUNTS

4

Curs de valencià inicial A2 de
la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 4. Els verbs *anar* i *vindre* en present

Jo **vaig**
Tu **vas**
Ell o ella **va**
Nosaltres **anem**
Vosaltres **aneu**
Els o elles **van**

Què pots fer amb el verb *anar*?

1 Pots indicar que et desplaçes a un lloc:

-**Vaig** a la fruiteria a fer la compra.
-**Vas** tu a la drogueria mentre ell **va** a la pescateria?
-Elles **van** al supermercat.
Ací t'ofereim un conjunt de llocs on solem anar a comprar:
a la tenda, al mercat, al supermercat, al banc, a la sabateria, a la fruiteria, a la carnisseria, a la xarcuteria, a la pescateria, al forn de pa, a la merceria, a la drogueria, a la farmàcia, al centre comercial, als grans magatzems, a la tenda de roba, a la papereria, al quiosc, a la llibreria, a la cafeteria, a la gelateria...

Saps que *tenda* també es pot dir *botiga*?

També pots anar a molts altres llocs:
al treball, a l'escola, a missa, al museu, al teatre, al bar, a la biblioteca, a un restaurant, a una reunió, al camp de futbol, a les pistes esportives, al trinquet, al parc, a casa, al centre de

salut, a l'hospital, al cinema, a la discoteca...

I què pots trobar a cada lloc?

A la fruiteria:
pomes, peres, taronges, llimes o llimons, plàtans, bresquilles, albercocs, meló de tot l'any, meló d'aigua o d'Alger, cireres, maduixes, magranes, figues, bacores, prunes...

Saps que *meló de tot l'any* s'anomena així perquè pot aguantar tot un any sense podrir-se? I que el *meló d'Alger* rep eixe nom perquè procedia de l'Alger, la capital d'Algèria?

A la verdurera:

llegums (llentilles, arròs, cigrons, fesols...), tomaques o tomates, cogombres, alficossos, lletugues,

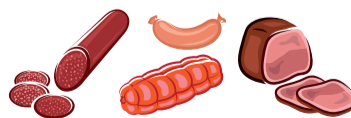
pebreres roges, pebreres verdes, nyores, alls, cebes, carabassetes, carabasses, creïlles, espàrrecs, espinacs, pésols, albergines, carxofes...

Saps que els *llegums* i els *espinacs* en valencià són paraules masculines?

A la xarcuteria:

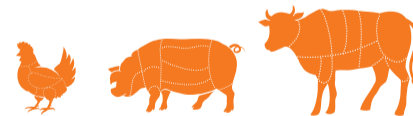
companatge, pernil, pernil dolç, formatge fresc, formatge curat, formatge tendre, xoriç, llomello, salsitxó, moixama (i altres salades, com marraix, garrofeta, bonítol...), mortadel·la, sobrassada, cansalada fumada...

Saps que la paraula *companatge* fa referència al conjunt d'aliments que pots comprar de la xarcuteria i que es mengen acompanyats de pa?

A la carnisseria:

pits, cuixes o besanca de pollastre, llonganisses, botifarres, blanquet, cansalada, costelles, costellam, fetge, conill, porc, corder, vedella...

Saps que *cansalada* prové de «carn salada», significa 'part grassa del porc, entre la pell i la carn' i equival a l'anglès *bacon* i al castellà *tocino*?

A la pescateria:

lluç, llucet, sardines, bacallà o abadejo, tonyina, tonyina de sorra, polp, boga, llissa, clòtxines, sépia, calamar, bonítol, llobarro, dorada, cavalla, llagostí, llagosta, llenguado, truita de riu...

Saps que *tonyina de sorra* fa referència a la part del ventre de la tonyina, que és la més gustosa?

Fascicle 4. Els verbs *anar* i *vindre* en present

Al forn de pa:

barra, pa de pessic, pa de motle, fogassa, fogasseta, coca, cocotet, dolços, empanada, ensaïmada, magdalena, tonya, pastís, pastisset de moniato o de cabell d'àngel, braç de gitano, rotllets, tortell...

Saps que el *tortell* és el pastís amb forma d'anell que solem menjar la nit de Reis Mags?

T'has fixat en tot el vocabulari que t'hem oferit més amunt? Volem ara remarcar-te cinc paraules. Són: *plàtan, espàrrec, pésol, bonítol* i *àngel*. Com veus, totes són planes i duen accent gràfic. Estes paraules, les que s'accentuen en la penúltima síl·laba, tenen accent gràfic si acaben en una terminació diferent de les que ens fan accentuar les paraules agudes (vocal, vocal + s, -en, -in). Per això, entre les agudes, accentuem *Berlín*, però no *Ramon*. I, entre les planes, accentuem *clàxon*, però no *vertigen*.

Repassa el fascicle 3 per a saber quan s'accentuen les paraules agudes.

Exercici 1.

Relaciona les paraules següents amb les imatges corresponents:

- bresquilles
- maduixes
- magranes
- cogombres
- albergines
- pernil
- moixama
- pit de pollastre
- fetge
- vedella
- tonyina
- clòtxines

Exercici 2.

ORAL

Respon utilitzant el verb *anar* i alguna de les paraules que hem vist abans:

- A on vas quan necessites comprar carn?
- A on va la teua cosina quan vol comprar unes sandàlies?
- A on aneu quan voleu agafar un llibre en préstec?
- A on van els xiquets cada matí de dilluns a divendres?
- A on anem quan volem vore una pel·lícula?
- A on vaig quan necessite comprar un medicament?

Saps que l'armariet on guardem els medicaments, les tiretes, l'aigua oxigenada, etc. es diu *farmaciola*?

Exercici 3.

Totes estes paraules són planes. Posa accent només a les que en necessiten:

solid, origen, canter, propi, termit, canon, llapis, helix, terbol, canem, arxipelag, rapid, fenomen, divendres, vimet.

Saps que les paraules *origen, vertigen, fenomen* o *examen* no s'accentuen en singular, però sí que ho fan en plural: *origens, vertigens, fenòmens, exàmens*?

Saps que *vímet* (o *vimen*) és la branca flexible que prové de diverses espècies d'arbres i s'usa per a fer cistelles, cabassos, cadires, etc.? Esta indústria tradicional és molt important en poblacions com Gata de Gorgos, a la Marina Alta. En castellà, *vímet* es diu *mimbre*.

Amb el verb *anar* també pots indicar que et dirigeixes a un lloc remarcant que n'abandones un altre. Per a fer-ho, utilitzem la forma *anar-se'n*, que es conjuga així:

-**Me'n vaig** de viatge a Menorca.

-**Ara els joves se'n van** de casa cap als trenta.

Jo **me'n vaig**
Tu **te'n vas**
Ell o ella **se'n va**
Nosaltres **ens n'anem**
Vosaltres **vos n'aneu**
Els o elles **se'n van**

Exercici 4.

ORAL

Coneixes estes cançons populars? De segur que sí! Escolta-les i, després, atreueix-te a cantar-les tu també!

El tio Pep:
<https://www.youtube.com/watch?v=UBhFQsdoWWg>

La manta al coll:
https://www.youtube.com/watch?v=DcKL_Q7uTYU

El tio Pep se'n va a Muro, tio Pep.
El tio Pep se'n va a Muro, tio Pep.

De Muro què em portarà, Tio Pep? Tio Pep, tio Pep, tio Pep...

De Muro què em portarà, Tio Pep? Tio Pep, tio Pep, tio Pep...

Una tartana i un burro, tio Pep.
Una tartana i un burro, tio Pep.

Per a anar a passejar, tio Pep, tio Pep, tio Pep, tio Pep...

Per a anar a passejar, tio Pep, tio Pep, tio Pep, tio Pep...

La manta al coll, i el cabasset, mon'anirem al Postiguat.

La manta al coll i el cabasset mon'anirem al Postiguat.

Per dos quinzets un puro, per tres una pipa, per quatre una guitarra i per cinc una xica.

El puro per a fumar, la pipa per a lluir, la guitarra per a tocar i la xica per a dormir.

T'has fixat que la cançó diu *mon'anirem*? La forma *mon* és pròpia dels registres col·loquials i equival a *ens en*. Prové de la unió dels pronoms *mos* (plural de *me*) i *en*. La *s* es perd igual que en *belleza* > *bellea*. El pronom *mos* genera la forma *mosatros*, habitual en la parla quotidiana però no en els àmbits formals, on usem *nosaltres*.

2 Pots formar el passat de tots els verbs:

Amb les formes de present del verb *anar* amb un lleuger canvi (*vam* i *vau* en lloc de *anem* i *aneu*), seguides d'un infinitiu (*estar, ser, tindre...*), pots expressar el passat de tots els verbs:

Jo **vaig**
Tu **vas**
Ell o ella **va**
Nosaltres **vam**
Vosaltres **vau**
Els o elles **van**

+ INFINITIU

-**Ahir vaig anar** a l'escola dels meus fills.

-**Neus i Marta van estar** a la platja tot el dia.

-**Anit vau sopar** en aquell restaurant tan bo?

Exercici 5.

Completa les frases amb les formes verbals més adequades al sentit de cada una:

vam anar | va passar | van estar | vau comprar | vas traure | vaig ser

- Els meus amics _____ ahir a la piscina.
- Quan era jove _____ protagonista d'un anunci.
- Neus _____ la grip el passat mes de març.
- Nosaltres _____ en tren a València.
- Tu _____ una nota excel·lent en l'examen.
- Vos _____ aquella casa de la platja? Era molt cara...

Saps que la lletra *c*, quan precedeix les vocals {*e, i*}, sona exactament igual que una *s* sorda? Això vol dir que la *c* de les paraules *piscina, anunci, València* i *excel·lent* de les frases anteriors sona com la *s* de *panxa* o com la *ss* de *passar*. La *ç* (que apareix davant de les vocals {*a, o, u*): *peça, açò, vençut...* o en posició final: *feliç, març...*) també representa eixe mateix so.

3 Pots dir com funciona algun aparell o com actua alguna persona:

-La televisió fa dies que fa coses rares, crec que no **va** bé.

-Pere sempre **va** amb pressa.

Per això, diem que:

Va bé, va malament, va amb pressa, va amb dificultats, va amb calma, va com una fletxa, va amb prou faenes, va regular, etc.

El verb *anar* també ens serveix per a saludar:

-Com va això? Com anem? Com va la cosa?

Unes altres fórmules per a saludar, acomiadar-nos o mostrar agraïment són:

-Hola, bon dia, bona nit, bon dia de matí, bon dia de vesprada...

-Adéu, au cacau!, fins ara, fins després, fins demà, ja ens vorem...

-Gràcies, moltes gràcies, molt amable...

Exercici 6.

A continuació, tens unes quantes frases fetes amb el verb *anar*. Relaciona-les amb els significats de la dreta:

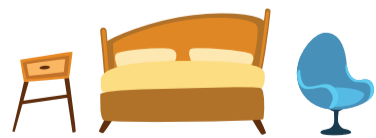
a) Anar de bòlit	1. Procedir amb prevenció
b) Anar a pams	2. Anar amb lentitud
c) Anar xafant ous	3. Anar a voltes bé, a voltes malament
d) Anar amb la llengua fora	4. Estar fatigat
e) Anar a dies	5. Actuar precipitadament

4 Pots indicar el lloc on s'ha de situar cada cosa:

-Els gots **van** a l'armari del fons i els plats al del costat.

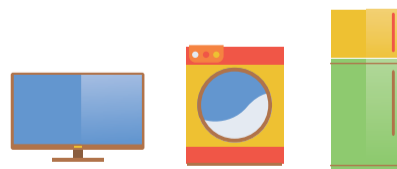
-La roba de llit **va** a la calaixera.

Ací tens uns quants objectes quotidians propis de la casa:

Mobles i altres objectes:

armari, butaca, cadira, caixa, calaix, calaixera, catifa, cortina, estora, estoreta, finestra, llençols, llit, porta, prestatge, prestatgeria (o estanteria), sofà, taula, tauleta de nit, vidriola...

Electrodomèstics:

batedora, eixugadora (de roba), forn, llavadora, microones, nevera, rentaplats, televisor...

Utensilis de cuina o de bany:

barnús, botella, carmanyola, cassó, coberts (cullera, forquilla, ganivet), copes, eixugador (de cabells), estovalles, gots, olla, paella, pinta (o

batidor), plats, pot, raspall de dents, setrills, torradora, tovallola, tovallons, vaixella...

Utensilis de neteja:

drap, fregall, granera, pal de fregar, plomall, poal, replegador...

Joguets:

cotxets, nines, peluix, pilota, trencaclosques o puzzles...

Saps que el *tovalló* és la peça de tela o paper amb què ens torquem la boca, la *tovallola* ens serveix per eixugar-nos després de la dutxa i les *estovalles* (sempre en plural) són la peça de tela amb què cobrim la taula abans de menjar?

Saps que els *llençols* són les peces de tela amb què cobrim el matalàs quan fem el llit?

Saps que una *vidriola* és el recipient, que tradicionalment presentava forma de porquet, on guardem les monedes que estalviem?

Per a situar els objectes en l'espai, el valencià disposa de les paraules següents:

Damunt de (en una posició més alta), *davall de* (en una posició més baixa), *davant de* (en una posició anterior), *darrere de* (en una posició posterior), *dins (o dintre) de* (en una posició interior), *fora de* (en una posició exterior), *al costat de, a la dreta de, a l'esquerra de, etc.*

-Manel sempre amaga la clau **damunt del marc** o **davall de** l'estoreta.

-He aparcat el cotxe **darrere d'**un camió i **davant d'**una motocicleta.

-Deixa el pa **dins de** la panera i l'aigua **fora de** la nevera.

Exercici 7.

Relaciona estos objectes amb les imatges corresponents:

a) barnús	1	2	3	4
b) batedora				
c) cadira				
d) carmanyola				
e) catifa				
f) drap	5	6	7	8
g) ganivet				
h) got				
i) pinta				
j) raspall de dents	9	10	11	12
k) setrill				
l) tauleta de nit				

*Jo vinc
Tu véns
Ell o ella ve
Nosaltres venim
Vosaltres veniu
Els o elles vénen*

Saps que el verb *vindre* també es pot dir *venir*?

Què pots fer amb el verb vindre?

1 Pots indicar que et desplaçes des d'un lloc:

-**Vinc** de casa.

-**Véns** a replegar-me a l'escola?

Com veus, els verbs *anar* i *vindre* solen anar seguits de preposicions. Les més habituals són:

a	amb	de
Indica la direcció d'un moviment o la presència en un lloc: • Vaig a ca ma mare. • Estic a la piscina.	Indica companyia o instrument: • Vaig amb Anna a la platja. • Va tallar les branques amb la serra.	Indica l'origen o la propietat: • Quan ve del parc sempre està contenta. • Esta casa és de Joan.

en	per	per a
Indica la presència en un lloc: • El producte ja està en el mercat. • L'article que vols està en la pàgina deu del diari.	Indica la causa o el lloc de pas: • Vam perdre per un error arbitral. • Anirem per l'autopista de peatge.	Indica la destinació o el destinatari d'una acció: • Duc cervesa per al dinar. • Han portat un regal per a tu.

Les preposicions *a*, *de* i *per* s'uneixen a l'article masculí *el*, *els* formant contraccions:

-**Pel** camí m'he trobat amb Joan.

-**Al** meu jardí hi ha unes roses precioses.

-**Són els fills dels** meus millors amics.

En singular, no es fa la contracció si l'article s'apostrofa: *per l'estiu*, *a l'hort*, *de l'amic*...

Exercici 8.

Completa les frases amb la preposició corresponent:

- Aniré a la serra _____ el meu fill.
- El regal és _____ tu.
- El poema està _____ la pàgina deu.
- _____ eixe motiu no vull parlar amb ell.
- Estem _____ València.

Amb *vindre*, també pots indicar un desplaçament remarcant el lloc que abandones. Per a fer-ho, usem la forma *vindre-se'n*, que es conjuga així:

Jo **me'n vinc**
Tu **te'n véns**
Ell o ella **se'n ve**
Nosaltres **ens en venim**
Vosaltres **vos en veniu**
Elles **se'n vénen**

-Hui anem al cine, **te'n véns**?

-Nosaltres anem hui a València. Si voleu, per a la tornada **ens en venim** tots junts.

-D'acord, vaig de festa amb vosaltres, però **me'n vinc** abans de les tres.

Exercici 9.

Completa els buits amb el verb *vindre-se'n*:

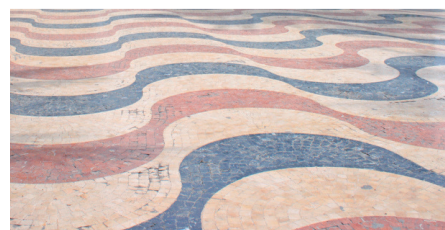
- Pere, jo me'n vaig ja a dinar. _____ amb mi o et quedes?
- Vosaltres aneu també en cotxe? Si _____ amb nosaltres, estalviarem gasolina.
- Et promet que no tarde. _____ en acabar la conferència.
- Saps si ells _____ amb nosaltres al concert?
- Vicent m'ha dit que ell no _____, perquè ha d'estudiar.

2 Pots indicar una successió:

-Les pitjors escenes de la pel·lícula **vénen** després del punt àlgid.

-Després de l'u, **ve** el dos.

-Després d'Ibi, **ve** Tibi.

ORAL

Exercici 10.

Transforma estes frases canviant el verb *arribar* pel verb *vindre*:

- Si **arribeu** puntuals tindrem temps de passejar per l'Esplanada.
- En **arribar** a casa els farem un bon sopar.
- Sabem que **arriba** la tardor perquè els arbres perden les fulles.
- Jo **arrib**e cada dia a les deu a la faena.
- Nicolau, **arribes** sempre tard! No tens vergonya ni la coneixes!
- Les professores **arriben** al despatx en acabar les classes.

Saps que en valencià diem *esplanada* amb *s*? És perquè deriva del verb *esplanar*, que vol dir 'fer pla'.

Saps que qui no té vergonya ni la coneix és un *desvergonyat* o un *pocavergonya*?

L'expressió *en arribar* de la frase *b)* significa 'quan arribem'. Eixa estructura (*en* + infinitiu) és una construcció molt habitual en el valencià meridional, que s'ha estés al castellà d'esta zona. Ací

en tens més exemples:

-*Avisa'm en començar.* → *Avisa'm quan comences.*

-*A on anireu en acabar la classe?* → *A on anireu quan acabeu la classe?*

Solucions:

Exercici 1

a6, b10, c9, d2, e12, f1, g5, h4, i3, j11, k8, l7

Exercici 2 (solució orientativa)

- Vaig a la carnisseria.
- La meua cosina va a la sabateria.
- Anem a la biblioteca.
- Els xiquets van a l'escola.
- Anem al cinema.
- Vaig a la farmàcia.

Exercici 3

sòlid, origen, cànter, propi, tèrmit, cànon, llapis, hèlix, tèrbol (o tèrbol), cànem, arxipèlag, ràpid, fenomen, divendres, vimet

Exercici 5

- van estar, b) vaig ser, c) va passar, d) vam anar, e) vas traure, f) va comprar

Exercici 6

a5, b1, c2, d4, e3

Exercici 7

a10, b6, c3, d4, e5, f9, g8, h2, i1, j7, k11, l12

Exercici 8

a) amb, b) per a, c) en, d) Per, e) a

Exercici 9

a) Te'n véns, b) vos en veniu, c) Me'n vinc, d) se'n vénen, e) se'n ve

Exercici 10

- Si veniu puntuals tindrem temps de passejar per l'Esplanada.
- En vindre a casa els farem un bon sopar.
- Sabem que ve la tardor perquè els arbres perden les fulles.
- Jo vinc cada dia a les deu a la faena.
- Nicolau, véns sempre tard! No tens vergonya ni la coneixes!
- Les professores vénen al despatx en acabar les classes.

Agenda cultural

13 d'octubre, 12.00 h <http://s.ua.es/KxoU>

Fac. Filosofia i Lletres UA

Conferència - "Llull, algunes coses que accepta dels àrabs", per Josep Puig Montada.

14 i 15 d'octubre <http://web.ua.es/catedramiro>

Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi

Jornades "L'Altra Pintura" sobre la producció pictòrica industrial que durant la dècada de 1950 va sorgir a les comarques del sud del País Valencià.

Del 10 al 16 d'octubre - UA <http://s.ua.es/FobS>

Cursos - Introducció a les cultures i llengües alemanya i francesa des del valencià. Matrícula ja oberta.

17 d'octubre, 17.00 h <http://goo.gl/xvaBdN>

Fac. d'Educació UA

Conferència - "Escriure el País", amb l'escriptora Isabel Canet.

UAenvalencia

culturaenlaUA

Autoria:

Juli Martínez Amorós (coordinador), Rosa Anna Guijarro Contreras i Irene Mira Navarro

Maquetació: Jesús Àngel López Ramón | www.masuno.es

Correu electrònic: puntperpunt@ua.es

Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i Informació